

حکایت شب هجران

بررسی تطبیقی خرافات فلسفی این سده، شیخ اشراق، ملاصدرا و محمد باقر

زینب تاجیک

www.ketab.ir

سرشناسه : تاجیک، زینب، ۱۳۶۲-
 عنوان و نام پدیدآور: حکایت شب هجران: بررسی تطبیقی خدائشناسی فلسفی ابن سینا، شیخ اشراق،
 ملاصدرا و صحیفه سجادیه/ زینب تاجیک.
 مشخصات نشر: قم: امتداد حکمت، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۱۳۵ ص.
 شابک : 978-622-98868-7-8

وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت : کتابنامه: ص. [۱۳۲] - ۱۳۵.
 موضوع : خدائشناسی -- فلسفه
 موضوع : God -- Knowableness -- Philosophy
 موضوع : خدا -- اثبات -- مطالعات تطبیقی
 موضوع : God -- Proof -- Comparative studies
 موضوع : خدا -- صفات -- مطالعات تطبیقی
 موضوع : God -- Attributes -- Comparative studies
 موضوع : فیلسوفان اسلامی -- دیدگاه درباره خدائشناسی
 موضوع : Muslim philosophers -- Views on God
 رده بندی کنگره: ۴/۲۱۷BP
 رده بندی دیویی: ۴۲/۲۹۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۱۹۶۴۹

صفات خدا نزد فیلسوفان مسلمان و صحیفه سجادیه

- مؤلف: زینب تاجیک
- ناشر: امتداد حکمت
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۸۶۸-۷-۸
- سال انتشار: ۱۴۰۰
- تیراژ: ۵۰۰ نسخه
- نوبت چاپ: اول
- قطع و صفحه: وزیری، ۱۳۵ صفحه
- قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است.

شماره تماس مرکز پخش: ۰۹۹۲۸۲۷۱۱۰۵

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
فصل اول: ادله اثبات وجود خدا نزد فیلسوفان مسلمان و صحیفه سجادیه.....	۱۵
۱-۱-۱ ادله فیلسوفان مملکتان برای اثبات وجود خدا	۱۶
۱-۱-۱-۱ ادله ابن سینا برای اثبات وجود خدا	۱۶
۱-۱-۱-۱ برهان وسط و طرف	۱۷
۱-۱-۱-۲ برهان وجوب و امکان یا برهان صدیقی ابن سینا	۱۹
۱-۱-۱-۳ استفاده از تجرد در اثبات واجب الوجود	۲۴
۱-۱-۲ دلایل شیخ اشراق برای اثبات وجود خدا	۲۵
۱-۲-۱ استدلال از طریق اثبات وجود نفس ناطقه	۲۶
۱-۲-۲ برهان وجوب و امکان	۲۷
۱-۲-۳ برهان حرکت	۲۸
۱-۲-۴ برهان امکان عالم جسم	۳۰
۱-۲-۵ برهان زیادت وجود بر ماهیت	۳۱
۱-۲-۵ ادله ی دیگر بر اثبات وجود خدا	۳۱
۱-۳ دلایل ملاصدرا برای اثبات وجود خدا	۳۴
۱-۳-۱ برهان امکان	۳۴
۱-۳-۲ برهان تغییر	۳۶

- ۱-۳-۳-۱-۱ برهان حرکت ۳۷
- ۱-۳-۴-۱-۱ برهان از طریق نفس ۳۹
- ۱-۳-۵-۱-۱ برهان از طریق حدوث ۴۱
- ۱-۳-۶-۱-۱ برهان صدیقین ۴۱
- ۱-۳-۷-۱-۱ اثبات واجب تعالی از راه فطرت ۴۸
- ۱-۲-۲-۱ بخش دوم: اثبات خدا در صحیفه سجادیه ۴۹
- ۱-۲-۱-۲ برهان درجات کمال ۵۰
- ۱-۲-۲-۲ برهان امکان فقری ۵۲
- ۱-۲-۳-۱ مقایسه اثبات وجود خدا در صحیفه سجادیه و فیلسوفان مسلمان (ابن سینا، شیخ اشراق، ملاصدرا) ۵۳
- فصل دوم: صفات خدا نزد فیلسوفان مسلمان و در صحیفه سجادیه** ۵۷
- ۱-۲-۱-۱ صفات خدا نزد فیلسوفان مسلمان ۵۸
- ۱-۲-۱-۱-۱ صفات خدا در فلسفه ابن سینا ۵۸
- ۱-۲-۱-۱-۲ تصویر صفاتی خدا در فلسفه ابن سینا ۶۰
- ۱-۲-۱-۲-۱ توحید ۶۸
- توحید واحدی ۶۸
- توحید احدی ۶۹
- ۱-۲-۱-۲-۲ علم ۷۱
- ۱-۲-۱-۲-۲ قدرت ۷۴
- ۱-۲-۱-۲-۲ حیات ۷۴
- ۱-۲-۱-۲-۲ اراده ۷۵
- ۱-۲-۲-۲ صفات خدا در فلسفه شیخ اشراق ۷۶
- ۱-۲-۱-۲-۲ تقسیم بندی شیخ اشراق از صفات ۷۶

۷۷	۲-۲-۱-۲ تصویر صفاتی خدا در فلسفه شیخ اشراق
۷۹	۳-۲-۱-۲ عینیت صفات ذاتی
۸۰	۴-۲-۱-۲ توحید
۸۳	۵-۲-۱-۲ علم
۸۴	۶-۲-۱-۲ حیات
۸۵	۷-۲-۱-۲ اراده و قدرت
۸۶	۸-۲-۱-۲ "حکمت" و "جود"
۸۷	۳-۱-۲ صفات خدا در فلسفه ملاصدرا
۸۷	۱-۳-۱-۲ تقسیم بندی صفات در فلسفه ملاصدرا
۸۸	۲-۳-۱-۲ تصویر صفاتی خدا در فلسفه ملاصدرا
۹۱	۳-۳-۱-۲ قاعده «بسيط الحقیقه کل الاشياء»
۹۳	۴-۳-۱-۲ توحید
۹۶	۵-۳-۱-۲ صفات واجب تعالی عین ذات اوست
۹۹	۶-۳-۱-۲ علم
۱۰۳	۷-۳-۱-۲ قدرت
۱۰۴	۸-۳-۱-۲ اراده
۱۰۵	۹-۳-۱-۲ حیات
۱۰۵	۱۰-۳-۱-۲ سمع و بصر
۱۰۶	۱۱-۳-۱-۲ تکلم
۱۰۷	۲-۲ صفات خدا در صحیفه سجاده
۱۰۸	۱-۲-۲ وحدانیت
۱۱۱	۲-۲-۲ علم
۱۱۵	۳-۲-۲ قدرت
۱۱۷	۴-۲-۲ حیات

مقدمه

مسأله وجود خدا و صفاتش مسأله ای نیست که تنها مورد پژوهش فلسفی فیلسوفان قرار گرفته باشد بلکه بخش اعظمی از تعالیم ادیان نیز معطوف به همین مسأله بوده است و آنچه برای یک دانش آموخته فلسفه مطلوب است، این است که آیا خدای مصور ادیان با آنچه در فلسفه تصویر میشود همخوانی دارد یا نه؟ همانطور برای دین داران دانستن قرب و بعد تصویر فلسفی از خدا با باور ایشان به او خالی از لطف نیست.

برای پاسخگویی به این سؤالات در این رساله از بعضی فیلسوفان، سه فیلسوف نامدار و صاحب مکتب یعنی ابن سینا، شیخ اشراق و ملاصدرا انتخاب شده است و در بین متون دینی صحیفه سجادیه از امام چهارم شیعیان امام سجاد علیه السلام انتخاب شده است. هرچند که زبان این کتاب با ارزش زبان دعاست اما تصویر خدا و صفاتش را نیز می توان از آن بیرون کشید و آن را در مقایسه با تصویر صفاتی فلاسفه از خدا مورد مطالعه قرار داد.

نگارنده در صدد است تا با استقرا خدا و صفاتش و تبیینی که امام سجاد علیه السلام در صحیفه خود خدا را در قالب آن ها مورد مناجات قرار داده است و مقایسه آن با تبیین فلسفی فیلسوفان نامدار مسلمان به این سؤال پاسخ دهد که:

تبیین خدا و صفات او در صحیفه سجادیه چه شباهت ها و تفاوت هایی با تبیین

فلسفی آن دارد؟